

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps
Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

5 november 2024

Referentie

49088613

Bijlagen

Beleidsreactie onderzoek Als je door de bomen het bos
niet meer ziet

Aanleiding

Op 18 september jl. heeft u het onderzoeksrapport *Als je door de bomen het bos niet meer ziet* met een korte aanbiedingsbrief aangeboden aan de Tweede Kamer. In de aanbiedingsbrief heeft u toegezegd dat de beleidsreactie in het najaar zou gaan volgen. Er zijn tevens schriftelijke vragen gesteld over het onderzoek, die u op 28 oktober jl. heeft beantwoord¹.

Geel gearceerd leest u in de nota een aantal wijzigingen t.o.v. vorige versie.

Geadviseerd besluit

Ondertekening van de beleidsreactie en akkoord met verzending van de beleidsreactie naar de Tweede Kamer.

Kernpunten

- In de Kamerbrief over studentenwelzijn van juli 2023², waar een beleidsreactie in opgenomen is naar het verdiepende onderzoek naar stress en prestatiedruk onder hbo- en wo-studenten, is toegezegd een soortgelijk onderzoek uit te laten voeren onder mbo-studenten.
- Het onderzoek is uitgevoerd door het Trimbos-instituut, ECIO, Pharos, Universiteit Utrecht en Erasmus Universiteit (YoungXperts).
- Het onderzoek *Als je door de bomen het bos niet meer ziet* geeft inzicht in risicofactoren voor prestatiedruk en stress van studenten in het mbo en biedt aanknopingspunten voor handelingsperspectieven voor mbo-instellingen, studenten en de overheid.
- Een belangrijke overkoepelende bevinding is dat de ervaren prestatiedruk en stress bij mbo-studenten voor een groot deel verklaard lijkt te kunnen worden vanuit een opstapeling van (te) veel grote verantwoordelijkheden. De opstapeling van deze vele, grote verantwoordelijkheden op het gebied van studie, werk, stage en thuissituatie lijkt te leiden tot een gevoel van overbelasting en het ervaren van verlies van overzicht en regie.
- N.a.v. uw opmerking om een verwijzing op te nemen naar de brief over de financiële positie van studenten, is onderaan de derde pagina/ bovenaan de vierde pagina de volgende zin opgenomen:

¹ [Antwoorden op Kamervragen over het bericht over stress voor mbo student door opeenstapeling | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

² [Kamerbrief over aanpak studentenwelzijn in het mbo en hoger onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

- In de Kamerbrief over de financiële positie van studenten, die op 24 november naar uw Kamer is gestuurd, ga ik verder in op de financiële positie van studenten in het mbo, hbo en wo.
- Per abuis is in de bijlage bij de Kamerbrief over de financiële positie van studenten brief onjuiste informatie opgenomen over de voorwaarden voor het mbo Studentenfonds. Voorgesteld wordt om een kleine rectificatie op te nemen in deze beleidsreactie over het onderzoek naar stress en prestatiedruk, omdat hierin wordt verwezen naar uw brief over de financiële positie van studenten. Daarom is in een voetnoot een rectificatie opgenomen, waarbij de juiste informatie over het studentenfonds wordt vermeld.

Datum
5 november 2024